

LO GERONÉS

Diari nacionalista

Girona: Divendres 18 de Desembre de 1908.

NUM. 815

5 cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Girona, un mes,	1 pesseta.
Catalunya y demés regions trimestre,	4
Països d'Unió postal,	9

Redacció y Administració

CARRER DEL PAVO, NUM. 6, BAIXOS

ANUNCIS Y REMITTITS
á preus convencionals

Publiquinse ó no, no s'tornan els originals.
Dels treballs firmats ne són responsables sos autors.

Numero solt 5 cts.

Cosa may vista! Ultimes novetats de l'Art

6 retrats 3 pessetes 6 postals 2 pessetes

Se regala una ampliació cada 12 pesetes de gasto

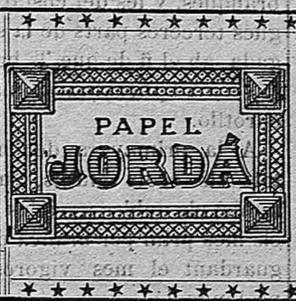
Montaje especial per la galeria de Pujada Pont

FOTOGRAFIA GARCIA DE PEDRA

FUMADORS!

Si voleu conservar vostra salut, feu l'acreditat i higiènic

PAPER JORDÀ

PROMPTE

arribarà l'immens assortit de joguets encarregats per els Reis d'Orient á can

L. VILA, carrer Ciutadans, 11. GIRONA

SANTORAL

SANT D'AVUY: Nostra Senyora de l'Esperança.

SANT DE DEMA: Santas Fausta y Justa, mrs.

QUARANTA HORES: Segueixen en la esglesia del Sagrat Cor de Jesús.

Riurà bé, qui riurà darré

No seria pietós, ni propi d'espectacles serens, que escatimessim un cop pera expansionarse, no prementament a n'els lerroouxistes, sino aquells que avuy l'enlayren y s'engayen, per estimarlo o volerlo considerar com a representant del mes net espanyolisme en el territori de Catalunya.

Que s'esplayin y desvaporin, tractant tota la bilis que per durant temps havian tingut d'acumular, lo que no debem doldrens que s'apreixi. Be prou que han tingut de comprimirse, aquets singulars y generis espanyolistes (arribant a transigir ab la bonesa dels principis de la Solidaritat y del autonomisme, festejant a no pochos del nostre nuclé en el moment en que considerarem inventada la Solidaritat Catalana.

Deixem que lliurement donguin l'opinió a n'els sentiments y a les necessitats de Catalunya, deixem que fantassiegin, suposant per complet esmicolada la Solidaritat Catalana, y darrera de nosaltres els sagrats principis de la autonomia.

Deixem que vagin fent trias a l'arreu, marcant com a desertors de la Solidaritat, a n'aquells que

perque tenen el valor y serenitat, pera senyalar els defectes de la mateixa—cosa incomprendible per ells—els reputan ja com a disgregats de tant patriotica y necessaria conjunció.

Que considerin destruides y esbossinades les nostres fortaleses, es lo que no deu gran cosa importantarnos.

Els seran l'esperó pera que certes divergencies mimbin; pera que certs personalismes acabin; pera que certs organismes comarcals se'n robustexin, contrabalancejant les diverses tendencies de la Solidaritat; y pera que una Solidaritat mes potent, mes cohesionada y mes persistent, acabi ab tot lo que signe exotí en el terror de Catalunya.

Allavors, quant aquet dia venturos arribi quan tots no més signem que catalans, inclús molts dels que avuy poden haber votat a n' en Lerroux; quan una formidable tramontana deturi per sempre mes els mals vents de Ponent, tornant els orgullosos d'avuy convertits en humils pidolaires, demanant a titol d'almoína, que'ls deixem viure en aquest poble d'egoístes mercantils.

Qui estigui net de culpa...

Ha passat el període electoral, y ab ell els seus vicis y disbauxes.

Solidaritat ha perdut! Vetaqui la síntesis del moment polítich actual.

Solidaritat ha perdut, y ningú vol haver sigut la causa d'aquesta perdua.

Els de la dreta, callen y no senyalen a ningú dels que Solidaritat integren com a causants de la derrota.

Lo succehit, per ells, es un sencill, un insignificant incident d'aquells tan naturals en tota lluyta.

Res, un nuvol passatger.

Y tant passatger, no s'en desfassin, si s'escuiden un xich mes la pedregada se n'emporta els camps y tot!

Els de la esquerra, procuren sincerarse devant del poble y atribueixen la perdua als mangonejaments, als baixos amistansaments, dels polítichs de la dreta ab els homes del poder central.

Ah no, senyors meus, no es ara l'hora de parlar, no es aquesta la forma de dir les coses.

Una de dos, ó honorats ó malfactors. No hi es el terme mitj, no pot, no deu serhi.

Es a dir que els procediments dels homes de la dreta, pot haver meritat l'entusiasme dels solidarists? Es a dir que'ls de la dreta han fet coses que no eren prou morals segons el vostre entendre?

A les hores donchs que han fet els homes de l'esquerra per demostrar la seva disconformitat ab ayals procediments?

Se n'han separat? Han fet públiques y categóriques manifestacions posant en evidencia les baixeses dels seus companys de representació?

No, lo que han fet els homes de l'esquerra, ha sigut lo mateix que'ls de la dreta.

Han facturat candidats a senadureries y a diputacions, en els districtes que mes els hi ha convingut.

No ho han pas mirat si Girona volia aquet o be si a Tarragona de-

manaven l'al're. Els hi han dit aquí, tenui aixó, y voteu.

Y els districtes han votat; han votat de bona fe, han tencat els ulls y d'una sola glopada s'han empassat el fel qu'en les daurades copes de Solidaritat li oferien els seus elements directores.

Y els electors han esperat estoichs els resultats de la medicina amarga, pero salvadora, y els resultats han sigut desastrosos.

L'aclaparament no podia faltar.

Pero perque ha vingut l'aclaparament?

Sencillament: per que el cos de solidaritat, era endemich, era poch constituhit.

Es trobava solament en el període de convalescencia de la malaltia que de naixement l'empresonava.

Solidaritat, a pesar de tot lo que s'ha dit, nasqué malalta, nasqué fofa.

Solidaritat nasqué al impuls de quatre, y s'engrandí de cop, per art d'encantament, sense com va ni com costa.

Oh, no hi havia temps a perdre, s'apropaven eleccions, y lo interessant era guanyarles, després ja veurien lo que farien.

Y Solidaritat no's constituhi, no evolucioná, no's destilá, y doná un contingent de vots esperansadors per els seus homes.

Pero passaren les eleccions y les aigues revoltes s'anaren reposant el pont aná baixant suaument, y el gran embolum de l'onada quedá reduit a una cosa casi insignificant.

Les aigues cristallisaren com les idees han cristallissat, y Solidaritat ha perdut aquell rosech d'inconciencia que de cop va arrossegar, y que en comptes de donar pena, hauria d'alegrar a n'aquells qui verament estimin el moviment.

Si Solidaritat ha perdut, no n'volgueu donar la culpa a ningú, sino a n'ella mateixa, perque mentres aquest moviment necessari per donar resultats esplendits, atentats d'Hostafranchs, vinticinchs de novembre, etc., etc., es a dir, mentres per obrar li sigan precis discursos llampants ó incidents emocionants, Solidaritat será morta, Solidaritat pensarà ab el cap de quatre.

Pero al dia que aquest moviment arribés á donar un contingent de cinquanta mil vots, vots concients, vots reposats, Com s'en riuria de si els seus diputats compleixen ó no ab la seva missió! Com els hi demostraria qu'ab ells y sense ells ab ferse valer els seus drets.

J. SANXO Y FARRERONS.

BARCELONA LERROUXISTA?

Comensém per dir, com sempre, la veritat. El resultat de les eleccions de diumenge a la capital catalana, ens sorprengué de mitg a mitg, perque creíem nosaltres que'ls lerroouxistes havien perdut forses y Solidaritat també, pero pensavem que no s'alteraria la proporció y, per lo tant, que'l resultat fora'l mateix.

A més, devém confessar també que'ns havíem acostumat a creure ab la paraula imperativa dels catalanistes *práctics*, perque'ls fets ens havien demostrat fins ara que eren bons organitzadors de moviments electorals.

Peró, després d'aquestes confessions, be'ns pot ésser permés dir que compreném perfectament el present desastre de números que tant ha aclaparat als esperits manyacs.

Enteném nosaltres que aquest resultat de eleccions es una derrota per Solidaritat, pero no enteném que sia un triomf per res, perque tot lo que representava la candidatura contraria a Solidaritat es negatiu, es solament sentiment d'odi, de protesta y ab aixó no's construeix mai res positiu.

Barcelona ha donat 30.000 vots a la comparsa Lerroux y n'ha deixat de donar uns quants mils a Solidaritat; aquest es el fet; que expliquin els qui están dintre la cosa y poden sapiguera, de quina manera ha sigut aixó; pero nosaltres ens expliquem la causa general del fet com una manifestació de disconformitat a la gestió de Solidaritat, malgrat aquesta mena de censura pugui no ésser prou justa en la realitat de les coses, pero hi há que tenir en compte que'l criteri de les multituds es sempre com el de les criatures y no s'admet gaira de raons que quan ha posat tots els seus esforços pera fer surar un sentiment y veu fallides les seves esperances, molt més quan an aquell sentiment n'hi ha sacrificat d'altres.

Y que la multiitut no ha vist satisfets els seus sentiments, no cal dubtarne; del programa del Tivoji no se n'ha conseguit res encara y en cambi una bona part de Solidaritat ha hagut de veure varies vegades com, en nom més o menos encobert de Solidaritat, se feien actes que feren les seves tendencies. Ha vist com el predomini de la dreta feia possibles y necessaris per disciplina continuats sacrificis de les seves conviccions y cal tenir en compte que'l sacrifici vol sempre abnegació y aquesta no sol durar gaire.

Aquestes observacions les creíem veritables, tot y descomptant el que se'n digui que a la derrota hi contribuïren en gran part les abstencions, perque nosaltres enteném que'ls retrets també varen votar, quan men s'varen dir ab el silenci que no estaven conformes ab una ni altra part, y per aixó enteném que'l fet de diumenge

es la voluntat de Barcelona y fins ens atrevim a creure que per l'estil hauria estat la de Catalunya si les eleccions haguessin sigut generals.

En quant a les conseqüències, no les creiem tan dolentes com sembla a molta gent, perquè sempre creiem profitoses les llisons.

Podrà certament tornar la por de perturbacions a Barcelona, més la por també espavila als que dormen o somnien truites; sens subte aixó serà motiu de que'ls diaris del trust liberals, canalejistas, etc., diguin ara un conjunt de bestieses contra Catalunya, mes jaixó que hi fa? si quasi ni els ne queden pera dir; tot lo més pot destorbar un xic als qui volen catalanisar a Espanya, perquè en tot porten pressa.

Podrà ésser una tremenda bofetada pels qui portaven la direcció de la lluita, mes també les bofetades son profitoses a vegades y ensenyen que no es prudent jugarho tot a una carta sola, sobre tot quan se juga en compte d'altres, y sobre tot aixó ensenya que no's deu confondre mai un partit, ni dos, ni cent, ab Catalunya, perquè aixó porta malentesos y pot portar grans perills.

En resú: creiem que les xifres de diumenge no volen dir que Barcelona s'hagi fet lerrouxista, pero volen dir que Barcelona ha donat un avís ben eloqüent á Solidaritat.

En quant a Catalunya, creiem que cap mal li'n té de venir, ans al contrari, li pot servir, si no de llissó, d'experiència per no entregarse a engrescaments y no donar passos en fals, que la seva via es llarga, mes llarga que una legislatura del Congrés.

E. BARNADAS.

De Revista Olotina.

Intantània

D'ESPERANTO

He seguit ab interés la qüestió de l'Esperanto, qu'en aquestes columnes de LO GERONÉS s'ha iniciat, entre els distingits senyors E. Fontbernat i Verdguer, el qual m'honra ab la seva amistat, y el senyor Delfi Dalmau i Janer.

Jo, encare que modestament, tinc l'intenció de dir el meu parer sobre aquest assumpto.

Considero que l'Esperanto s'ha d'estudiar y saber per ésser una obra de progrés y avenç, per les ventatjes que portará, entre elles per guardar facils relacions ab els estrangers,

doncs are si volem tenir conversa ó correspondència ab un d'aquets senyors ens veyém obligats á saber el seu idioma ó ell el nostre y si havem de parlar ó escriures á molts y de parla diferenta, veusauqui qu'havém de coneixer molts idiomes, y si se n'han d'estudiar gaires, resulta qu'ab perfecció no'n sabs cap.

Doncs bé: l'Esperanto resolt aquest problema d'una manera satisfactoria.

Pro are resulta qu'alguns senyors veuen en l'Esperanto altres ventatjes, que ben mirades no son tal cosa, sino tot lo contrari.

Volguer fer d'aquest idioma universal, la parla de tots y en totes ocasions es completament impossible de portar á cap.

Volguer qu'es parli l'Esperanto entre les tertulies dels amics entre les converses familiars es una equivocació.

Volguer lo anterior, no es volguer rés de profit doncs entre es que'ns enteném ab una llenga no tenim necessitat d'aprendre un altre.

Si jo entenc y m'entenen els meus companys y amics parlant el català, quina necessitat tenim de parlar d'una altre manera?

Per aquest costat l'Esperanto no serveix; en cambi com á idioma universal auxiliar, si, aixís pot donar-nos profit y de grans resultats.

Crear una literatura en Esperanto tampoc se podrá portar á cap.

En cambi, publicar obres comercials en Esperanto, revistes d'aquest mateix genre y altres publicacions per l'estil, considero qu'estaria molt bé doncs el comer d'una nació necessita el d'una altre, mentres que la literatura no.

Estic de complerta conformitat ab el meu amic Fontbernat, no per companyerisme ni cap cosa semblanta, sino porque considero les seves rasons justes y veritables.

Aquest es el meu parer.

ENRIC CLAPÉS.

Concell Provincial de Agricultura y Remaderia

En la sessió celebrada per el Concell d' Agricultura y Remaderia de la provincia varen pendres en sessió celebrada el dia 5 del que som els següents acorts:

Aprovar y fer seva al Concell, la

ponencia redactada per tres senyors Vocals relacionada á un expedient sollicitant autorisació per el cultiu de l' arrós.

Informar en sentit favorable sobre l' instancia presentada per el President del Sindical agricul d'Olot á la superioritat sollicitant una subvenció per un Concurs Agricol que se celebrará á la Comarca.

Participar als presidents dels Sindicats Agricols de Cassá de la Selva y Banyolas y Granges de Fostianell y Salesians les gestions verificades per el Concell per el sosteniment dels Camps de demostracions d' aquestes respectives associacions agricols aprovades per el Concell de Vigilancia de Barcelona.

Apoiar una exposició presentada per el Consell d' Agricultura Remaderia de Lugo sollicitant l' abaratament en els transports de maquinaria agricola, abonos é insecticides.

Aprovar la memoria redactada per el senyor Enginyer Social-Agrari comprensiva de les mellores á introduir en el cultiu de grans de la provincia y que previ estudi y reconeixement per ell mateix dels partits d' Olot y Puigcerda, dicti instruccions especials á dit fi per aquestes comarques tota vegada que donada la diversitat de composició dels seus terrenys y alternatives de cultives es diferencien en part de les demés de la provincia; lo que per falta de temps no s'ha pogut realisar per dit inginyer.

Aprovar els nomenats propostos per les ponencies nomenades al efecte per la constitució de les juntes locals de plagues del Camp en varis pobles del partit de Girona y Olot.

Pendre en consideració per el seu estudi, dugues nocions presentades per un vocal, relatives á que per la Guardia Civil se denuncihi el pastoreig abusiu y la cassa en aquelles terres enique no s'hagin recollit les collites; y que per el senyor Governador s'ordeni als arcaldes que aquets reclamin als amos dels molins d'oli en estat mesnal, dels propietaris que porten olives pera la fabricació d'oli, al objecte d'evitar en lo possible el que se sustreugin olives.

I últimament demanar á l' Administració d'Hisenda de la provincia relació dels deu primers contribu-

yents en el terme municipal de Girona en concepte de riquesa rústica y pecuaria als efectes de la Lley de Plagues del Camp.

Agricoles

EL PRESSEGUER

Aquest arbre, encara que no es sigex determinats terrenos y segons quins treballs, es bastant delicat respecte a condicions climatològiques, a causa de que florex primerenc, y s'esposa a que els fret de les matinades de primavera mati ses flors.

El cultiu es fa en totes formes y a tots els vents.

La plantació o trasplantació deu ferse preferentment a la tardor, desseguida després de la caiguda de les fulles. No deuen ferse les plantacions molt fondes, perquè els presseguers que vegeten ab, mes forsa son aquells que estenen les seves arrels casi a flor de terra.

L' operació d'esporgarlos es verifica al cap de l'any de la plantació. El segon any s'espurga la rama del mitj a 20 centimetres de la soca pera obtenir una nova sorie de branques, y les del costat a les dugues tercères parts de la seva llargada, ab el fi de que'ls borrons de la soca adquirexin son major desenrotlló.

A la primavera deuen treures tots els brots inútils, supriminse també els dobles y triples y dexant els mes prim per branca de fruit y guardant el mes vigoros per la prolongació.

El tercer any s'espurga la branca del mitj sobre un borro situat a la part de devant y a 60 centimetres de les branques dels costats, treyentse d'aquestes la tercera part del nou grill.

L'operació d'espurgar es fa al istiu quan els brots tinguin de 8 a 10 centimetres, devent suprimirse tots els brots dels rams fruiters que no tinguin fruit, menós els dos de la part inferior.

El quart any es fan les matexas operacions que'n el precedent, dexantse els brots en la matexa forma, no espurgantse mes que dos borrons els que ja han fet fruis. El quint any s'espurgará la rama fruitera, dexant sol una rama de carga y altra ab dos borrons pera reemplaçarles.

Acabades aquestes operacions, es dexa que l'arbre es desenrotlli y es va recullint el fruit periodicament avans de que sigui massa madur y caigui per si mateix de les branques.

Als Industrials de Catalunya

Desitjos aquest Grop de contribuir en tot quant pugui al desenvolupament de l'Industria Catalana, perga a tots els Industrials de Catalunya que fassin us de cartell artístich pera sos anuncis y vulguen ajudar els bons proposits d'aquesta entitat, ens remetin quan menys un exemplar al Grop nacionalista radical «Catalunya», San Geronès, baixa, 24.

Santiago de Cuba, 25 Novembre de 1908. — Lo Conceller en cap S. Carbonell Puig. — Lo Conceller secretari, T. Comas Corbera.

NOTICIES

DEL GOVERN CIVIL

Air es veigé somament conegut el Govern civil, s'espera només broses persones que anaven a despedirse del Sr. Moreno Churrucá.

Per telegrama del senyor Ministre de Governació, fou nomenat air Governador interi de la provincia de Girona, el secretari del Govern civil, D. Gerhart Gavilanes.

Desitjem a n'el nou funcionari mateixa rectitut de procediment que al seu antecessor.

Havent tingut permís per poguer marxar, el senyor Governador de aquesta provincia senyor Moreno Churrucá, air al tren de les cinde de la tarda va marxar a Barcelona a reunir-se amb la seva familia.

Desitjem al senyor Moreno Churrucá un felic viatge y una felic estada a la capital catalana.

Demà a les 11 tindrà lloch subastas següents: De las obras del tros tercer (normal a Port de la Selva) de la carretera nomenada de la de Besalú a Rosas y Cadaqués, seguint el presupost e contracte el de pessetes 403.807-78.

De las obras del pont-baden sobre l' Fluviá en la carretera de Madrid a França per la Junquera, seguint el presupost de contracte el de 94.909 pessetes un centim.

A. Figueras está en venta una acreditada barberia y perruqueria. Donará rahó en Pere Puig, perruquer, plassa del Vi. 12. — Girona.

DE LA DIPUTACIÓ

Demà tindrán lloch en aquella oficina las següents subastas.

IMPREMPTA y LITOGRAFÍA BENA GES Gmans. Carrer del Pavo, 6.—GIRONA

IMPRESIÓ DE TOTA CLASSE DE SOBRES MEMBRES PERA CARTES CIRCULARS REBUTS CHEQTS ESTATS
FACTURES MEMORANDUMS TALONARIS TARGETES DE VISITA Y COMERS INVITACIONS MATRIMONI Y BATEIG
ESQUELES DEFUNCIÓ PROGRAMES PERA TEATRE PROSPECTES Y DEMÉS TREBALLS DE IMPREMPTA Y LITOGRAFÍA

PREUS SENS COMPETENCIA

Representació exclusiva pera la provincia de les casas

PROMTITUT Y ELEGANCIA

Joan Campdepadrós

Josep Bracons

GRAN NOVETAT Y ASSURTIT

DEDICADA A LA FABRICACIÓ DE BOSSAS DE PAPER Y DEMÉS ANEXO

DEDICADA Á TARJES POSTALS

EN TIMBRES DE GOMA

ESPECIALITAT AB LES DE LUXO

ARTÍSTIQUES

PREUS BARATÍSSIMS COM CAP ALTRE CASA

ARTICLES PERA MOSTRADORS

GRAN ASSURTIT EN NOVETATS

INMENS ASSURTIT EN PAPERS

ENVOLTORIS AB ELEGANS DIBUXOS IMPRESSOS

CADA SETMANA

Y TARJETERIA DE DOL

EN PAPER BLANC, COLORS, INDIANAS

VENDAS AL PER MAJOR

ESPECIALITAT EN RECORDATORIS

Y PERGAMINS

SORPRESSES Y DEMÉS OBJECTES DE FANTASIA

